

СХВАЛЕНО
протокол педагогічної ради
Сумського ДНЗ № 14 «Золотий півник»
від _____ 2020 року № ____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач ДНЗ № 14
«Золотий півник»
_____ Н.І. Якименко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

СУМСЬКОГО ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
(ЦЕНТР РОЗВИТКУ ДИТИНИ)

№ 14 «ЗОЛОТИЙ ПІВНИК» СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

НА 2020-2021 навчальний рік

Автори-укладачі: Якименко Н.І., завідувач;
Дроздюк В.І., вихователь-методист

Освітня програма закладу дошкільної освіти розроблена на основі Базового компоненту дошкільної освіти, типових освітніх програм: Програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», Освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку.

Освітня програма закладу гарантує якість дошкільної освіти, передбачає набуття дитиною компетентностей, забезпечує реалізацію комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності дошкільнят в межах вікової компетентності від 2 до 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Зміст

Пояснювальна записка	4
Мета, завдання та структура Освітньої програми.....	4
Прогнозований результат освітньої програми.....	5
Розділ I. Особливості організації освітнього процесу.....	28
1.1. Загальні відомості про заклад.....	28
1.2. Нормативно-правове забезпечення діяльності ЗДО.....	29
1.3. Пріоритетний напрям роботи закладу.....	30
1.4. Мова навчання	30
1.5. Режим роботи закладу.....	30
1.6. Мережа груп.....	31
1.7. Форми організації освітнього процесу, види та типи занять.....	31
1.8. Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності	36
1.9. Реалізація варіативної складової Базового компоненту, гурткова робота	42
Розділ II. Пріоритетні завдання на навчальний рік, інноваційна, експериментальна діяльність	43
2.1. Завдання роботи закладу на навчальний рік	43
2.2. Інноваційна діяльність.....	43
2.3. Участь у освітніх проєктах, експериментах	44
Розділ III. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності.....	45
3.1. Комплексні програми	45
3.2. Парціальні програми	46
3.3. Корекційно-розвивальні програми	46
3.4. Програми гуртків.....	46
Розділ IV. Напрями внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу	48
4.1. Освітнє середовище	48
4.2. Система оцінювання здобувачів освіти	50
4.3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників	50
4.4. Управлінські процеси	52
Розділ V. Основні показники реалізації освітньої діяльності.....	53
5.1. Модель випускника закладу дошкільної освіти	53

Пояснювальна записка

Освітня програма комунального закладу «Сумський дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) № 14 «Золотий півнік» Сумської міської ради на 2020-2021 навчальний рік розроблена на виконання статті 33 Закону України «Про освіту», статті 23 Закону України «Про дошкільну освіту», на основі Базового компоненту дошкільної освіти, листа МОН № 1/9-750 від 09.12.2019 «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти».

Освітня програма закладу розрахована на навчальний рік та літній період, передбачає створення системи управління якістю освіти дошкільників шляхом: введення нових освітніх інформаційних технологій, оновлення методичного і дидактичного забезпечення та впровадження нових умов і форм організації освітнього процесу. Вона відображає діяльну систему внутрішнього забезпечення якості освіти, сучасний формат організації життєвого простору дитини, забезпечення повноти дій усіх учасників освітнього процесу (педагогів, дітей та їх батьків), організацію взаємодії дорослих з дітьми дошкільного віку в такий спосіб, який забезпечує збалансований особистісний розвиток дошкільника. Освітню програму закладу розроблено на основі Базового компоненту дошкільної освіти та типових освітніх програм: Програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі», Освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку.

Мета Освітньої програми закладу: створення в дошкільному навчальному закладі інтегрованої освіти, що реалізує право кожної дитини на якісну і доступну освіту, що забезпечує рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей, як основи їх успішного навчання в школі в умовах інтеграції зусиль сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Основні завдання: закласти основи здоров'я, забезпечити гармонійний та різнобічний розвиток особистості її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей і потреб, створити міцний фундамент життєвої компетентності для подальшого шкільного життя

Структура освітньої програми: програма структурована за семи складниками. Перший складник має інформаційний характер – це «Пояснювальна записка», яка містить: мету, завдання, структуру та прогнозований результат.

Наступні складники – з другого по шостий – змістовного характеру, включають розділи:

- особливості організації освітнього процесу;
- пріоритетні завдання на навчальний рік, інноваційна, експериментальна діяльність;
- програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- інструменти забезпечення якості освіти освітнього процесу;
- інструменти проведення моніторингу освітнього процесу;
- основні показники реалізації освітньої діяльності.

Зазначені розділи освітньої програми забезпечують реалізацію мети та завдань, дозволяють отримати максимальний позитивний результат.

Прогнозований результат освітньої програми

РАННІЙ ВІК (діти від 2-х до 3-х років)

Освітня лінія	Показники компетентності за Програмою «Я у Світі»
ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ	<p>Має елементарні уявлення про свою зовнішність, фізичні можливості, вміння, поведінку, якості. Знає свою статеву належність, своє ім'я, імена членів сім'ї.</p> <p>Розуміє назви деяких емоцій (радість, гнів, смуток); орієнтується в тому, чи збігається настрій людей навколо з її власним.</p> <p>Орієнтується в головних соціальних ролях дорослого (партнер у спілкуванні, захисник, носій інформації, авторитетний експерт); у тому, що схвалюють і негативно оцінюють авторитетні дорослі; знає, що рідні – найдорожчі люди в житті; розуміє, що її бажання можуть не збігатися з бажаннями інших, суперечити їм. Орієнтується в основних правилах належної поведінки. Має уявлення про елементарні правила безпечної поведінки на вулиці (слід тримати дорослого за руку, переходити вулицю на переході й лише на зелене світло світлофора) та у громадських місцях (не капризувати, не плакати, спокійно чекати, дякувати, прощатися); розуміє, що самій, без дозволу дорослого, не можна виходити на вулицю, бавитися з тваринами, зривати рослини.</p> <p>Починає порівнювати себе з іншими; пишається своїми досягненнями, розраховує, що їх справедливо оцінять дорослі. Намагається враховувати настрій рідних, поводитися відповідно; під час спілкування використовує емоційно-виразний вербальний репертуар. Ініціює ділові контакти з дорослим; починає узгоджувати свої бажання з вимогами дорослого; сформовані елементарні звички (мити руки перед їжею, їсти сидячи за столом, дякувати за послугу, спати в ліжку, не перебивати розмову дорослих, зачекати, поки вони завершать розпочату справу.</p> <p>Звертається по допомогу до дорослих за необхідності; намагається доводити розпочату справу до кінця; з допомогою дорослого намагається впоратися з труднощами, досягти успіху. Диференціює приємне - неприємне, безпечне – загрозливе; близько півгодини з інтересом займається наодинці; обирає заняття та партнерів у грі за власним бажанням. Намагається виконати завдання «як треба», «як вимагає дорослий», «бути хорошою», досягти успіху; утримується від плачу, не залишає виконання завдання на півдорозі; починає вигадувати, фантазувати, придумувати, робити по-своєму.</p>

<p style="text-align: center;">ДИТИНА В СОЦІУМІ</p>	<p>Усвідомлює, що до складу родини входять батько, мати, діти та інші найближчі родичі, які живуть разом; орієнтується в обов'язках членів своєї родини; знає деяких родичів; усвідомлює, що коли члени родини погано почуваються, їх треба пожаліти, підтримати, допомогти. Виокремлює приємне – неприємне, корисне – шкідливе; має уявлення про те, що люди відрізняються зовнішністю, віком, статтю; знає основні правила поведінки зі знайомими та незнайомими людьми; усвідомлює, що не слід вередувати у присутності багатьох людей, голосно кричати. Розрізняє поняття «добре» і «погано». Знає, що живе в Україні. Не погоджується з негативною думкою про себе, несправедливою оцінкою батьків; піддається на переконання рідного дорослого; спілкується з незнайомими лише з дозволу батьків, педагога; спостерігає за діями людей різних професій, цікавиться їхніми знаряддями для праці.</p>
<p style="text-align: center;">ДИТИНА У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ</p>	<p>Розрізняє дерева, кущі, траву; диференціює овочі (картоплю, моркву, буряк, капусту, цибулю), фрукти (яблуко, грушу, сливу), ягоди (суницю, чоницю, смородину); розрізняє частини рослин (стовбур, листя, квіти). Знає, що тварини – живі істоти, які потребують догляду людини; може назвати деяких представників тваринного світу; вирізняє свійських; може назвати частини тіла тварин; розуміє й коментує дії тварин; має уявлення про умови життя деяких тварин, спосіб живлення; відрізняє живу тварину від іграшкової; знає, що годувати тварин можна лише у присутності дорослого й разом з ним. Розрізняє хорошу й погану погоду; може назвати деякі її ознаки (сонце світить, дощ іде). Має уявлення про основні властивості об'єктів природи (вода тепла – холодна, ллється – крапає, у ній купаються, її п'ють). Усвідомлює, що люди живуть, навчаються, працюють, відпочивають. Має уявлення, що небо має різний вигляд у різні пори року, за різної погоди, у різний час доби. Звуконаслідує тварин та імітує їхні виразні рухи; охоче грається водою; на дитячому майданчику до півгодини грає в пісочниці. Разом із дорослим прибирає за собою сміття під час відпочинку; спостерігає протягом певного часу за пташкою, тваринами, рибками в акваріумі. Утримується від плачу, коли не може впоратися з певними практичними діями у природі; ініціює готовність допомогти рослинам і тваринам, які цього потребують.</p>

Предметний світ

Розуміє призначення посуду, одягу, меблів, деяких знарядь, пральної машини, газової (електричної) плити, праски, комп'ютера, телевізора, приймача, має уявлення як діяти з ними.

Називає компоненти предметного довкілля: трамвай, автомобіль, тролейбус, метро, будинок, лавка, ліхтар, гойдалка, літак.

Знає основні правила безпечної поведінки за межами житлового приміщення, розуміє, що без дорослого не можна виходити на проїзну частину вулиці, перебувати на будівельному майданчику та у місцях проведення ремонтних робіт.

Уточнює, для чого одяг, взуття, головні убори, кладе на місце посуд та особисті речі, ставить взуття, без нагадування дорослого прибирає за собою іграшки, упорядковує місце гри, намагається дотримуватися правил безпечної поведінки в житловому приміщенні.

Може показати свій будинок, місце знаходження найближчого дитячого майданчика, магазину, аптеки, намагається дотримуватись правил безпечної поведінки на вулиці, переходячи через дорогу тримає дорослого за руку.

Ураховує властивості знайомих предметів замінює одні предмети іншими; складає пірамідку, закриває кришкою коробку, маніпулює збірно-роздрібними іграшками) та знарядевими діями (використовує відерця, совок, лопатку, грабельки, форми для піску тощо), варіює способи використання дій, досліджує властивості незнайомих предметів, будує з кубиків доріжку, паркан, башню, збирає мотрійку.

Бережливо ставиться до предметів, іграшок, речей, виявляє готовність допомогти дорослому, ремонтувати іграшки, книжки, меблі.

Самостійно чи з незначною допомогою їсть, п'є, одягається, роздягається, самостійно складає свої речі на місця, упродовж навчального часу з цікавістю займається предметною діяльністю.

Ставить багато запитань про невідоме та незрозуміле, порівнює знайоме з незнайомим, досліджує та радіє своїм відкриттям. За дорученням дорослого ставить на стіл тарілки, чашки, кладе ложки та виделки.

Може утриматися від бажання без дозволу дорослого взяти в руки ліки, пральний порошок, незнайомі предмети та речовини, важкі та гострі інструменти, звертається до дорослого по допомогу.

Діє з наміром, прагне досягти успіхів, докладає для цього зусиль, виявляє інтерес до дій з новими предметами, ініціює застосування знайомих предметів і речей по-іншому.

Світ мистецтва**Образотворче мистецтво**

Виявляє цікавість до творів мистецтва, упізнає та називає знайоме у творах мистецтва.

Знає зображальні матеріали (фломастер, олівець, фарби, тісто, глина, папір, будівельний матеріал), знаряддя, їх специфічне призначення, правила користування, способи дій, властивості; називає образ у своїх малюнках, зліпках, спорудах, мозаїчних картинках; знає місцезнаходження матеріалів для образотворення.

Упізнає та називає зображене, визначає колір, форму, рух, аромат як ознаки краси.

Емоційно реагує на кольори фарб, розрізняє кольори, форми й активно використовує; координує рухи пальців і очей; у обстеженні предмета задією різні аналізатори; виокремлює найістотнішу властивість, за якою ідентифікує предмет; передає на малюнку форму кола, інтерпретує її, може змінювати; активно прагне малювати людину («головонога»); малює лінії, штрихи, кольорові плями, займаючи всю поверхню аркуша; виконує зображення, які впізнаються; володіє елементарними базовими техніками прийомми ліплення: долонями та пальцями розминає, сплющує, витягує, вдавлює, розкочує.

Своєрідно доповнює малюнок, зліпок, картинку, будівлю дорослого; визначає себе як автора створеного зображення, пишається собою.

Не обмежується наслідуванням дій, показаних дорослим, несвідомо знаходить свої варіанти використання образотворчих матеріалів, креслить паличкою на землі, будує з коробок, робить відбитки мокрим листям.

Музичне мистецтво

Розпізнає різні звуки природи (вітру, води, тощо; голоси птахів, тварин, людей; звуки пов'язані з діяльністю людей (з ремонтом побутових приладів, із будівництвом, приготуванням їжі).

Має уявлення про різні музичні звуки (спів людини, звуки музичних інструментів та іграшок).

Знає тексти творів дитячого музичного фольклору (забавлянок, потішок, пісень-ігор тощо); та способи звуковидобування на дитячих музичних інструментах.

Указує жестом і словом напрямок надходження природних звуків, побутових шумів та звуків діяльності людей.

Упізнає звучання відомих музичних інструментів та іграшок, виокремлює звучання певного предмета серед інших; визначає, який зі знайомих інструментів звучить; розпізнає контрастне звучання.

Слухає музику, розпізнає її настрій, підспівує, з допомогою дорослого; виразними рухами передає нескладні художні образи; реагує на зміну музики під час гри.

Вдається до перших спроб імпровізації під час музикування.

Театральне мистецтво

Сприймає різні види театру (ляльковий, пальчиковий, драматичний), називає деякі з них; знає й називає персонажів відомих вистав.

Під час вистави впізнає відому мелодію, римовані рядки вірша, слова

	<p>казки. Може з допомогою дорослого переповісти зміст театральної вистави, підспівувати. Розіграє (з допомогою дорослого або самостійно), повторює разом із персонажами звернення, примовки; наслідує окремі слова з відомих текстів, дії персонажів, інтонуючи слова, відтворюючи мелодію. Освоює найпростіші форми рольової поведінки, виявляє елементи творчості. Літературне мистецтво Може назвати кілька відомих творів (забавлянки, потішки, вірші, казки, оповідання); розуміє їх зміст, ставить дорослому елементарні різні питання; знає два-три вірші на пам'ять. Знає, що перегортати сторінки слід по одній і обережно; по-своєму озвучує персонажів відомих творів. Спільно з дорослим промовляє тексти; мімікою жестами, вигуками реагує на знайомих літературних персонажів; окремими словами та реченнями відповідає на запитання за змістом вірша, оповідання, казки; з допомогою дорослого розіграє уривки добре відомих віршів, казок.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДІЯЛЬНІСТЬ ДТИНИ</p>	<p>Знає для чого потрібні чашка, ложка, тарілка, одяг, тощо; орієнтується в основних фізичних властивостях (колір, величина, форма). Розбирає, збирає пірамідку, мотрійку; порівнює свої предметні дії з діями дорослого. Охоче наслідує дорослого; багаторазово повторює свої вдалі предметні дії; відтворює під час відображувальної гри ситуації з життя своєї родини, закладу дошкільної освіти.</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ</p>	<p>Має уявлення про величину, кількість; розуміє зміст понять «багато-мало», «багато-один», «більше-менше», «стільки ж»; розуміє розміщення предметів у просторі (попереду, позаду, угорі, внизу, високо, низько, поруч; розуміє слова, пов'язані з визначенням відстані (далеко, близько). Орієнтується у правилах поведінки у природі, предметному середовищі та х іншими людьми. Маніпулює предметами та природними об'єктами; візуально, на дотик, нюх і смак визначає їхні властивості. Визначає форму предметів, називає деякі прощинні (круг, квадрат, трикутник) та об'ємні геометричні фігури (куля, куб); орієнтується на собі (показує очі, ніс, вуха, тощо), у напрямках щодо себе, переносить ці вміння на інші об'єкти - іграшку дорослого; визначає основні напрямки руху (вперед, назад, угору, вниз) та розміщення предметів у просторі (тут, там, туди, сюди, ближче, далі, на, під, за, поруч, високо, низько); встановлює перебіг подій у часі (спочатку, потім, незабаром, тепер, учора, сьогодні, завтра), називає частини доби, пори року.</p>

МОВЛЕННЯ ДИТИНИ	<p>Розрізняє правильну й неправильну вимову.</p> <p>Знає слова, пов'язані з орієнтуванням у часі; що передають місцезнаходження предметів у просторі; позначають якості предметів: їх колір, форму, величину; розуміє просто фрази, пов'язані з побутовими ситуаціями, процесами, подіями, ігровими діями.</p> <p>Розуміє відмінність між чоловічим та жіночим родом; засвоює сполучники «і», «а», «то», «коли», «як», «тільки», «тому що», «де», «щоб», «зате».</p> <p>Розуміє мовлення людей навколо, може брати участь у різних формах діалогу: відповідає на запитання, веде розмову з однолітками та іншими дітьми; вміє говорити з дорослим «по черзі»; веде короткий діалог, бесіду; знає слова, спрямовані на налагодження контактів з іншими, слова ввічливості, слова-вибачення; розуміє теперішній та майбутній час, запитання дорослого; легко повторює фрази, що чує.</p> <p>Правильно вимовляє всі голосні та приголосні звуки, крім шиплячих [ж], [ч], [ш], [щ] та сонорного звука [р].</p> <p>Використовує всі частини мови, окрім дієприслівників і прислівників; називає словами відомі рослини, тварини; наслідує звуки тварин та природи.</p> <p>Намагається словесно переказати дорослому подію, випадок; називає продукти, одяг, меблі, іграшки, транспорт, частини тіла й обличчя.</p> <p>Вживає речення з трьох і більше слів.</p> <p>Робить перші спроби самостійно складати казки; може зв'язно, проте коротко розповісти про себе, вживає займенник «я».</p>
------------------------	---

МОЛОДШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК

(діти віком від 3-х до 4-х років)

Освітня лінія	Показники компетентності за Програмою «Я у Світі»
ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ	<p>Співвідносить власні рухи зі зразком, чітко виконує їх за показом та словесною інструкцією. Сформовані всі основні рухи, зокрема біг.</p> <p>Володіє різними видами стрибків.</p> <p>Грає м'ячем – кидає, котить, ударяє об землю.</p> <p>Повзає по гімнастичній лаві, пролізає в обруч, перелізає через перешкоду.</p> <p>Самостійно вмивається, миє руки з милом перед їжею, самостійно розчісує гребінцем волосся. Самостійно користується носовичком, серветкою. Самостійно задовольняє свої фізіологічні потреби.</p> <p>Розуміє що вдягатися слід відповідно до пори року, температури повітря, погоди.</p> <p>Диференціює людей за ознакою статі, знає, що вона дівчинка (хлопчик). Орієнтується у будові власного тіла.</p> <p>Чітко розрізняє емоційні стани людей (радість, смуток, страх, сором).</p>

<p style="text-align: center;">ДИТИНА В СОЦІУМІ</p>	<p>Має досвід взаємодії з людьми різного віку, статевої належності, соціального статусу.</p> <p>Диференціює різні моделі поведінки у присутності рідних та чужих людей, намагається поводитися адекватно ситуації.</p> <p>Звертається до однолітка з елементарними пропозиціями, проханнями, оцінками судженнями.</p> <p>Намагається діяти за моральними правилами, контролює, щоб усі поруч дотримувалися їх, поводитися культурно (віталися, вибачалися, відповідали на запитання, прислухалися до її пропозицій, утримувалися від образи та агресивних дій).</p> <p>Знає що живе в Україні, впізнає український прапор, володіє основами рідної мови.</p> <p>Обізнана з професіями водія, продавця, електрика, будівельника.</p> <p>Звертається до однолітків на ім'я, до дорослих на ім'я по батькові.</p>
<p style="text-align: center;">ДИТИНА У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ</p>	<p>Знає, що Земля – планета, має форму кулі. Знає що на Землі багато водойм різної величини (моря, ріки, озера), і суша.</p> <p>Розрізняє форму і розмір деяких рослин найближчого довкілля (квіти, кущі, дерева, фрукти, овочі, ягоди).</p> <p>Сформовані уявлення про пори року, характерні для кожної з них ознаки. Розпізнає «наміри» тварин за їхньою виразною поведінкою.</p> <p>Розуміє усе живе хоче пити, їсти, розраховує на турботу інших.</p> <p>Використовує совок, відерце, лопатку, грабельки.</p> <p>Знає правила безпечної поведінки в природі і намагається їх дотримуватися.</p> <p>Розуміє прості зв'язки між природними явищами (гроза, хуртовина, спека) та їх наслідками для людей.</p> <p>Бережно відноситься до води (закриває міцно кран).</p> <p>Турбується про пташок (збирає крихти хліба для підгодовування.)</p> <p>Збирає подарунки природи та виготовляє вироби з природного матеріалу.</p>
<p style="text-align: center;">ДИТИНА У СВІТІ КУЛЬТУРИ</p>	<p>Предметний світ</p> <p>Має уявлення про різний кухонний інвентар (м'ясорубка, сокода-вилка, міксер).</p> <p>Усвідомлює що лише дорослий може вмикати електричні прилади, користуючись розеткою.</p> <p>Усвідомлює що сірники або запальничка не призначені для гри.</p> <p>Виявляє готовність допомогти дорослому в господарстві – накрити на стіл, підмести в кімнаті, упорядкувати місце гри, покласти в шафу або повісити свої речі.</p> <p>Під час ігор відтворює різноманітні ситуації з життя своєї родини або дошкільного закладу.</p> <p>Виділяє ціле і частини.</p>

ДИТИНА У СВІТІ КУЛЬТУРИ	<p>Світ образотворчого мистецтва Малює композицію з визначенням «лінії землі» та «лінії неба» Пов'язує колір з образом предмета Знає особливості пласкої та об'ємної форми</p> <p>Світ музичного мистецтва Диференціює звуки природи (вітру, дощу, гromовиці, голосів різних тварин, тощо) Диференціює побутові шуми та звуки (приготування їжі, прибирання приміщення, роботу приладів тощо) З допомогою дорослого визначає настрій музики Впізнає улюблені музичні твори Вміє виконувати поспівки, прості пісеньки Передає простий ритм у рухах під музичний супровід або спів Диференціює звучання музичних іграшок (дзвіночок, дудочка, барабанчик, бубон, трикутник, металофон)</p> <p>Світ театрального мистецтва Ознайомлена з видами театру (пальчиковий, тіньовий театр, ляльковий театр). Знає вірші, казки, короткі оповідання Під час театрально-ігрової діяльності здатна використовувати найпростіші образно-виражальні прийоми виконання різних ролей (стрибає як жабка, бігає як мишка) Емоційно та з відповідною інтонацією передає діалог персонажів</p> <p>Світ літературного мистецтва Здатна виділити три-чотири персонажі, встановити між ними окремі зв'язки Усвідомлює різницю між народними та авторськими творами Знає дитячих авторів та назви літературних творів, переказує окремі уривки творів Розрізняє художні твори за жанрами – вірш, казка, оповідання Володіє вмінням бережно користуватися книжкою, ставити на місце «Читає» казки, озвучує персонажів по-своєму</p>
ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ	<p>Володіє прийомами накладання, прикладання. Називає результати порівняння (більший, менший, вищий, нижчий, однакові). Розпізнає куб, кулю, квадрат, круг, трикутник. Порівнює геометричні фігури за кольором, величиною, знаходить в докiллi подiбних за формою об'єктiв. Лiчить в межах 3 (5). Розрiзняє рiвнiсть i нерiвнiсть груп предметiв за iх кiлькiстю (порiвну, бiльше, менше). Розрiзняє частини доби (ранок, день, вечiр, нiч). Орiєнтується у просторi (вгорi, внизу, попереду, позаду, праворуч, лiворуч). Знає основнi деталi лего (цеглинка, пластина, цеглинки з очима, цеглинка зi скосом). Створює вiзерунок на основi чергування кольорiв</p>

МОВЛЕННЯ ДИТИНИ	<p>Правильно вимовляє голосні та більшість приголосних звуків. Володіє розповідною, питальною, окличною інтонацією. Добирає однокореневі слова. Правильно вживає рід, число іменників, закінчення родового та знахідного відмінків, кличну форму. Починає складати описові розповіді про іграшки, овочі, фрукти. Починає складати розповіді з власного досвіду та за змістом сюжетних картин. Переказує за допомогою запитань (ілюстрацій) добре відомі їй казки. Диференціює поняття «слово», «звук». Упізнає слово із заданим звуком. Утворює слова за допомогою суфіксів що виражають зменшення, збільшення. Правильно вживає рід та число іменників.</p>
----------------------------	--

СЕРЕДНІЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК
(діти віком від 4-х до 5-ти років)

Види діяльності	Показники засвоєння програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку	
КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	Емоційно-ціннісне ставлення	<p>Цінує близькі емоційно-теплі та емоційно-забарвлені взаємини з рідними, друзями, однолітками. Виявляє та підтримує інтерес до спілкування з ровесниками та молодшими дітьми</p>
	Сформованість знань	<p>Знає та розуміє як поводитись у різних ситуаціях спілкування вдома, в садочку, в транспорті, у дворі з близькими та незнайомими людьми. Правильно оцінює емоційну атмосферу ситуацій спілкування та називає свої почуття по відношенню до них («Мені сумно...», «весело, радісно...») Володіє прийнятими формами спілкування (привітання, звернення, прохання, вдячність, вибачення тощо) Підтримує та ініціює діалог із дітьми та дорослими.</p>
	Життєві навички (компетентності)	<p>Має розвинені навички використання широкого невербального репертуару засобів комунікації (контакт очей, посмішка, інтонація, сила голосу, тембр), які активно використовує в ситуаціях реального контакту та творчих видах ігрової та театралізованої комунікацій. Володіє навичками встановлення контактів та домовленостей («Давай так...»), використовуючи</p>

		<p>особисті імена дітей. Уміє лагідно, спокійно, емоційно забарвлено називати імена ровесників та друзів.</p> <p>Уміє звертатися про допомогу («Допоможіть мені, будь ласка»).</p> <p>Уміє проявити вдячність «Спасибі...за», «Дякую»,.....</p> <p>Уміє підтримувати ситуативні та довгострокові контакти в ігровій діяльності.</p>
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНА, РУХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	Емоційно-ціннісне ставлення	<p>Розуміє корисність рухливих вправ, гартувальних та гігієнічних процедур, дотримується правил поведінки під час їх проведення.</p> <p>Виявляє інтерес до пізнання фізичних можливостей власного тіла, до вправ із елементами спорту, вмотивованість до здорового способу життя, бажання і потребу в систематичних заняттях фізичними вправами.</p> <p>Шанобливо ставиться до народних засобів та методів фізичного удосконалення людини.</p> <p>Проявляє доброзичливе ставлення до однолітків у процесі спільної рухової діяльності.</p>
	Сформованість знань	<p>Розуміє необхідність користування індивідуальними предметами гігієни.</p> <p>Має уявлення про загальну будову тіла людини, про спорт та навички в різних видах спортивної діяльності, фізичні можливості людини.</p> <p>Може пояснити значення фізичних вправ, заходів загартування, засобів оздоровлення.</p> <p>Розуміє необхідність дотримання режиму дня для здоров'я людини.</p> <p>Відрізняє здорову людину від хворої за зовнішнім виглядом, розуміє значення профілактичних заходів.</p> <p>Знає основні правила безпечної рухової діяльності.</p>
	Життєві навички (компетентності)	<p>Набуває сталих навичок щоденної активної рухової діяльності.</p> <p>Самостійно проводить гігієнічні та гартувальні процедури, застосовує техніки профілактики захворювань.</p> <p>Приймає активну участь у спільних рухливих іграх з елементами спорту з однолітками, може виступити ініціатором гри.</p> <p>Може домовлятися з однолітками про спільні рухливі ігри, встановлювати правила та</p>

		<p>дотримуватись їх виконання.</p> <p>Виявляє вільне володіння різноманітними видами рухової діяльності, висуває ідеї щодо покращення або оптимізації рухової діяльності.</p>
<p>ПІЗНАВАЛЬНО- ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ (елементарні математичні уявлення)</p>	<p>Емоційно-ціннісне ставлення</p>	<p>Виявляє пізнавальний інтерес до математичних завдань.</p> <p>Ставить запитання пошуково-дослідницького характеру: скільки? Чому? Для чого? Навіщо? Отримує задоволення від правильно виконаного пізнавального завдання.</p> <p>Емоційно проживає отримання результату пізнавальної діяльності.</p> <p>Виявляє прагнення спілкуватися з однолітками, обмінюватися думками, враховувати думку іншого партнера по взаємодії.</p> <p>Обирає різноманітні способи взаємодії у пізнавальній діяльності. Контролює власні дії та дії товариша.</p> <p>Активно пізнає, виявляє якості предметів і об'єктів довкілля за кольором, величиною, формою та іншими ознаками.</p> <p>Виявляє свободу, ініціативу у виборі завдань логіко-математичного змісту.</p> <p>Досліди та експерименти: відчуває задоволення від дослідження/експериментування; отримує позитивні враження, застосовуючи прості пошукові дії під час розв'язання пізнавальних завдань; охоче відгукується на пропозиції проведення елементарних дослідів заради відповіді на питання, яке зацікавило</p>
	<p>Сформованість знань</p>	<p>Кількість і лічба: вміння перелічувати предмети, звуки, рухи; вміння лічити вголос, на дотик, за допомогою зору; вміння перетворювати рівність у нерівність і навпаки; визначати кількість предметів, розташованих у ряд, по колу, хаотично, будь-як (у межах 5).</p> <p>Величина: вміння користуватися прийомами обстеження тактильно-зоровим, руховим шляхом; розповідати про розмір кожного з п'яти елементів у ряді величин, обирати кожного разу найкоротший або найдовший; вміння визначати властивості круга/трикутника/квадрата/ (сторони, вершини, кути) шляхом обстежувальних дій (накладання, прикладання, показом кутів, сторін, вершин);</p>

		<p>моделювати різновиди трикутників/чотирикутників; упізнавати, розрізняти і називати круг, квадрат, трикутник, циліндр, знаходити ці форми у довкіллі.</p> <p>Простір: знати основні просторові напрями: попереду, позаду, ліворуч, праворуч, вверху, внизу; сполучники: за, під, над, в (без уживання терміну); набуття практичного досвіду орієнтування у найближчому оточенні: просторі дитячого садка, групи, двору тощо; вміти пересуватися у заданому напрямі; орієнтуватися на аркуші паперу, поверхні столу; оперувати поняттями «ближче», «далі», «далеко», «близько»; вміння називати напрямки, характеризувати власне місцезнаходження словами-термінами; виконувати прості інструкції, діяти точно, впевнено.</p> <p>Час: розуміти цілісність доби, що складається з послідовних її частин (ранок, день, вечір, ніч); розуміти і використовувати поняття «учора», «сьогодні», «завтра».</p>
<p>ШІЗНАВАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ (елементарні математичні уявлення)</p>	<p>Життєві навички (компетентності)</p>	<p>Кількість і лічба: оперувати числами і цифрами в межах 5; лічити предмети в прямому і зворотньому порядку; здійснювати кількісну і порядкову лічбу в межах 5; порівнювати дві групи множин, встановлювати кількісні відносини в межах 5 засобами накладання, прикладання, а далі перелічування; відрізняти кількісну характеристику множини від інших ознак (форми, величини, кольору); відраховувати предмети від групи; лічити предмети за допомогою різних аналізаторів: слуху, тактильно-рухового; виконувати елементарні обстежувальні дії.</p> <p>Величина: порівнювати 2-3-5 предметів за велечиною; виділяти 1-2 параметри величини у порівнюваних предметах/об'єктах; встановлювати відносини між розмірами 3-5 предметів.</p> <p>Форма: розрізняти геометричні фігури: круг, квадрат, трикутник; співставляти форму предметів із геометричними еталонами; володіти способами обстеження форми обведення по контуру пальцем, накладання, прикладання, приставляння, показ сторін, вершин, кутів; володіти словесними способами визначення формів предметів і об'єктів довкілля.</p>

		<p>Простір: визначати місце розташування предметів відносно себе: вгорі, внизу, ліворуч, праворуч, попереду, позаду.</p> <p>Навички сенсорної системи: користуватися математичною термінологією; розрізняти і порівнювати предмети/об'єкти за різними ознаками; надавати узагальнену характеристику предметам і об'єктам довкілля за 1-2-3 ознаками.</p> <p>Досліди та експерименти: ініціювати самостійну дослідницьку діяльність; самостійно реалізовувати завдання пошуково-дослідницького характеру; спостерігати, бачити і називати нові властивості об'єктів; порівнювати різні змінні стани речовин, об'єктів, предметів довкілля; описувати результат дослідження; висловлювати елементарні судження, міркування, користуючись простими словесними конструкціями.</p>
МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ	<p>Емоційно-ціннісне ставлення</p>	<p>Позитивно ставиться до пропозицій вихователя щодо мовленнєвої діяльності – послухати, розповісти, промовити, повторити (не відмовляється, не замикається).</p> <p>Виявляє інтерес та охоче долучається до мовленнєвих вправ, завдань, ігор.</p> <p>Під час складання, за допомогою дорослого, оповідей обирає позитивні сюжети та висновки.</p>
	<p>Сформованість знань</p>	<p>Має достатній словниковий запас, що, крім різноманітних груп слів, також містить узагальнювальні слова, назви основних емоцій тощо. Знає слова ввічливості; володіє контекстним мовленням, але потребує допомоги у виборі теми та послідовному викладенні змісту.</p>
	<p>Життєві навички (компетентності)</p>	<p>Спілкується рідною мовою. Має переважно правильну звуковимову, дотримується норм літературної вимови. Узгоджує слова в роді, числі, відмінку, вживає прості і складні речення. Охоче вступає в діалог з однолітками та дорослими.</p> <p>Використовує слова ввічливості без нагадування дорослого.</p> <p>Використовує в мовленні деякі прислів'я, приказки відповідно до ситуації. За допомогою мовленнєвих засобів виражає свої думки, почуття, бажання.</p> <p>Помічає помилки в мовленні інших, намагається виправити їх.</p>

	Емоційно-ціннісне ставлення	<p>Зацікавлено ставиться до спільної з однолітками ігрової діяльності, приймає активну участь у різних її видах, використовує власний досвід для створення ігрових задумів.</p> <p>Прагне запобігти конфліктним ситуаціям, дотримується норм культури ігрової діяльності, відповідально ставиться до дотримання правил.</p> <p>Творчо відображає діяльність, взаємини дорослих, реальні та уявні події, користуючись виразними засобами (темп мови, сила голосу, тембр, міміка, пантоміма тощо).</p> <p>Намагається розв'язувати ігрові завдання власними силами, проявляючи наполегливість, докладаючи вольових зусиль.</p>
ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	Сформованість знань	<p>Знає, впізнає та називає різні види іграшок, використовує їх відповідно до змісту гри, виконуваної ролі, має уявлення про варіативність використання іграшок.</p> <p>Має уявлення про те, як сформулювати мету, вербалізувати свій задум, запропонувати елементарний сюжет та ролі для інших дітей, вміє пояснити правила гри іншим її учасникам, відчуває потребу у спілкуванні з однолітками.</p> <p>Знає основні правила поведінки, їх значення, усвідомлює необхідність дотримання цих правил, розуміє що дорослі й товариші можуть допомогти у розгортанні гри.</p> <p>Знає тексти відомих казок для організації ігор-драматизацій, тексти та правила не менш як 3-4 народних календарно-обрядових ігор.</p>
	Життєві навички (компетентності)	<p>Самостійно обирає тему гри, задумує сюжет, що містить 1-2 життєві ситуації; поступово розширює його (переходить від подій у сім'ї та в дитячому садку до відображення того, що відбувається в найближчому соціальному оточенні), поєднує різні види ігор у одну гру.</p> <p>Добирає предмети, іграшки у відповідності до виконуваної ролі, виконує умовні ігрові дії, використовує предмети-замінники, переходить від показу послідовних дій, пов'язаних між собою, до рольової поведінки.</p> <p>Свідомо узгоджує свою поведінку та дії з поведінкою інших учасників гри.</p> <p>Відтворює в іграх сюжети знайомих улюблених казок,</p>

		об'єднуючи для цього по кілька дітей у невеликі підгрупи, за допомогою жестів і рухів передає особливості, риси характеру героїв.
ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	Емоційно-ціннісне ставлення	За власним бажанням виявляє безкорисливу готовність допомогти іншим, хто цього потребує. Докладає зусиль для здобуття результату, радіє продуктам своєї та чужої праці, виробляє щодо них оцінні судження. Проявляє інтерес до діяльності дорослих із його найближчого оточення. Відчуває потребу та проявляє бажання здійснювати прості трудові дії.
	Сформованість знань	Знає про існування різних професій, знає назви, призначення, властивості деяких знарядь праці. Знає способи (прибирання, догляд за рослинами і тваринами, сервірування столу тощо) та засоби (щітка та совок, лійка, серветки, посуд тощо) господарсько-побутової діяльності.
	Життєві навички (компетентності)	Долучається до господарсько-побутової праці дорослих, підтримує порядок у груповій кімнаті та на території дитячого садка. Добирає адекватні способи роботи, відповідні знаряддя та матеріали, дотримується правил безпечного користування ними. Намагається домовлятися про спільну роботу з іншими, здійснює цілеспрямовані трудові дії, розподіляє обов'язки.
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	Емоційно-ціннісне ставлення	Образотворча діяльність: виявляє радість від процесу художньої творчості і її результатів у вигляді малюнків, аплікацій, поробок та ін.; із задоволенням приймає участь у створенні колективних художніх робіт. Музична діяльність (слухання музики): емоційно реагує на звучання творів класичного і сучасного музичного мистецтва, виявляє своє ставлення до них, висловлює власну оцінку уподобань. Музична діяльність (співи): виявляє інтерес до пісень різних жанрів і тематики, із задоволенням підспівує та співає різні пісні самотійно та у групі. Музична діяльність (гра на дитячих музичних інструментах): виявляє радісні емоції під час індивідуального і групового музикування на дитячих музичних інструментах.

		<p>Музично-рухова діяльність: долучається до музично-рухової діяльності, емоційно відтворює образи у музичних іграх, хороводах і танцях.</p> <p>Театральна діяльність: з інтересом переглядає вистави різних театрів (ляльковий, драматичний, тіньовий), виявляє емоції і почуття, співпереживає персонажам вистав.</p>
	Сформованість знань	<p>Образотворча діяльність: має початкові уявлення про образотворче (живопис, скульптура, архітектура) та декоративно-ужиткове мистецтво, а також засоби їх виразності (колір, форма, композиція, ритм); розрізняє основні художні матеріали (фарби, папір, пластилін, тісто для ліплення та ін.), використовує їх властивості у створенні художніх образів; вміє користуватися обладнанням для художньої діяльності (пензлі, олівці, ножиці, трафарети та ін.); володіє елементарними прийомами і техніками малювання, ліплення, аплікації та конструювання.</p> <p>Музична діяльність (слухання музики): уважно слухає музичний твір, висловлюється щодо його образів і виразних засобів (темп: повільно-швидко; динаміка: тихо-голосно).</p> <p>Музична діяльність (співи): знає про правила співу: необхідність брати дихання на початку співу та між короткими музичними фразами; початку співу після музичного вступу і закінчення разом з іншими дітьми; співу природним голосом, чіткого вимовлення слів пісні; виразного виконання пісень – у характері пісні, відповідно її змісту.</p> <p>Музична діяльність (гра на дитячих музичних інструментах) розпізнає дитячі музичні інструменти за зовнішнім виглядом і за звучанням; володіє простими прийомами гри на дитячих музичних інструментах.</p> <p>Музично-рухова діяльність: рухається згідно з характером музики, змінює характер і напрям рухів відповідно до змін ритму, темпу, динаміки музики. Виконує основні й танцювальні рухи індивідуально та в парах; найпростіші перешикування. Здійснює танцювально-ігрові дії у музичних іграх, хороводах, парних і колективних танцях, пісенно-танцювальних інсценівках та композиціях на основі фольклорного і авторського матеріалу.</p>

		<p>Театральна діяльність: орієнтується у видах театру (ляльковий, пальчиковий, настільний, тіньовий, драматичний), розрізняє їх за способами передачі образів (фігурки, ляльки-рукавички, ляльки, живі актори, тіні).</p>
	Життєві навички (компетентності)	<p>Образотворча діяльність: втілює враження від навколишнього світу і свої уявлення про нього у художніх образах у різних видах образотворчої діяльності; використовує створені власноруч роботи (малюнки, фігурки, пробки, будівлі та ін..) у сюжетно-рольових іграх.</p> <p>Музична діяльність(слухання музики): висловлюється про характер, образний зміст, засоби музичної виразності прослуханих музичних творів. Впізнає знайомі твори.</p> <p>Музична діяльність (співи): виконує пісні соло і хором, намагається передати основний характер, темп і ритм пісні.</p> <p>Музична діяльність (гра на музичних інструментах): підіграє поспівки і пісні, інструментальні композиції – індивідуально, а також у складі ансамблю, оркестру.</p> <p>Музично-рухова діяльність: використовує образно-ігрові і танцювальні рухи у індивідуальних і колективних формах музично-рухової діяльності (музичних іграх, вправах, хороводах і танцях).</p> <p>Театральна діяльність: приймає участь у іграх-драматизаціях, інсценізаціях літературних творів. Виявляє елементарні акторські вміння перетворення у образ (змінює міміку, інтонацію, застосовує жести, рухи)</p>
ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК	Емоційно-ціннісне ставлення	<p>Поглиблюється усвідомлюється дитиною самого себе, свого «Я», відбувається, індивідуалізується структура її особистості: чітко проявляються власні уподобання, надання переваги особистісним намірам, намаганням. Має статево-рольові уявлення про себе: формується статева ідентичність (Я-хлопчик, Я-дівчинка)</p>
	Сформованість знань	<p>Має емоційно-ціннісне ставлення до найближчого оточення (до рідних, до друзів, природнього світу), а також себе.</p> <p>Основою характеристики особистості служить сомооцінка, стимулом розвитку якої виступають нові переживання дитиною гордості за власні досягнення.</p>

	Життєві навички (компетентності)	Виявляє готовність і вміння взаємодіяти з дорослими та однолітками (вміння слухати іншого, миритися, вибачатися, не ображати, проявляти співчуття, проявляти підтримку та просити про допомогу)
--	----------------------------------	---

СТАРШИЙ ДОШКІЛЬНИЙ ВІК
(діти від 5-ти до 6-ти років)

Освітня лінія	Показники компетентності
ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ	<p>Дотримується правил безпечної поведінки та здорового способу життя. Може назвати найпоширеніші дитячі хвороби: застуда, грип, запалення легень, вітряна віспа. Впізнає ознаки свого нездужання, вказує на локалізацію свого болю. Може розповісти про будову людського організму та роботу основних внутрішніх органів (серця, легень, шлунка, печінки) і систем (дихальної, кровоносної, травлення). Дотримується особистої гігієни. Спритно виконує основні рухи. Знає правила поведінки під час рухливих та спортивних ігор. Поводиться відповідно до своєї соціальної ролі та статево-рольового стандарту поведінки. Грає у спортивні ігри: бадмінтон, городки, баскетбол, настільний теніс, футбол, хокей.</p> <p>Добре орієнтується в основних емоціях, розуміє з якими подіями пов'язані позитивні (радість, інтерес, подив) і негативні (смуток, страх, горе, гнів) емоції. Дотримується основних правил поведінки в природі. Бережно ставиться до предметів і речей. Дотримується основних правил безпеки руху на вулиці. Утримується від агресії під час суперечки з однолітками. Може скористатися «тривожним» номером телефона для виклику служб порятунку. Тримає дистанцію у стосунках з незнайомими людьми. Дотримується правил безпечної поведінки та здорового способу життя.</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДИТИНА В СОЦІУМІ</p>	<p>Усвідомлює поняття «сім'я», знає норми та правила сімейного співжиття, дотримується їх.</p> <p>Сформовані уявлення про вік людини. Дотримується норм і правил у взаєминах з різними за ступенем знайомства, віком, статтю, соціальним статусом людьми.</p> <p>Легко входить в контакт з однолітками та дорослими.</p> <p>Уміє товаришувати, цінує друзів.</p> <p>Виявляє довіру та повагу до членів родини, друзів, вихователів.</p> <p>З допомогою дорослого показує на карті або на глобусі Україну, своє місто, країну.</p> <p>Має уявлення про державу, державну символіку, український народ.</p> <p>Знає народні та державні свята, традиції, звичаї</p> <p>Контролює себе у висловлюваннях, вчинках, поведінці</p> <p>Виявляє турботу про молодших, старших себе.</p> <p>Може запропонувати та попросити про допомогу</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДИТИНА У ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ</p>	<p>Має уявлення про планету Земля (форма кулі, є повітря, суша: материки, острови; вода: океани, моря, ріки, озера)</p> <p>Розрізняє і називає найпоширеніші дерева, кущі, трави, овочі, фрукти, ягоди, гриби (їстівні і отруйні), лікарські рослини</p> <p>Розрізняє та називає черв'яків, молюсків, павуків, комах (сонечко, метелик, бабка, джміль, комах), риб (лящ, щука, короп), земноводних (жаба), плазунів (гадюка, вуж), птахів свійських, диких; звірів.</p> <p>Доглядає за домашніми тваринами, рибками в акваріумі</p> <p>Називає пори року, їх ознаки. Охоче спостерігає за змінами в природі.</p> <p>Розуміє причинно-наслідкові зв'язки у природі</p> <p>Знає та називає основні властивості води, піску, каміння, глини</p> <p>Усвідомлює зв'язок природного довкілля та життєдіяльності людини</p> <p>Дотримується правил природо-доцільної поведінки (не смітить)</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ДИТИНА У СВІТІ КУЛЬТУРИ</p>	<p style="text-align: center;"><i>Предметний світ</i></p> <p>Називає свою вулицю, розповідає що на ній розміщено</p> <p>Має елементарні знання про існування різних виробництв, де виготовляють предмети вжитку, продукти харчування, прилади, знаряддя</p> <p>Має уявлення про роль грошей, торгівлю, діяльність банків</p> <p>Знає про існування та призначення засобів зв'язку (пошта, телефон, електронна пошта, факс), комунікації і друку (телебачення, радіо, газета, журнал)</p> <p>Має уявлення про призначення вокзалу, аеропорту, порту, поліклініки, лікарні, музею, театру, цирку</p> <p>Бере участь у господарській діяльності дорослих. Цінує працю інших</p> <p>Може пояснити зміст понять «гроші», «ціна», «зарплата», «стипендія», «сімейний бюджет», «розумні-нерозумні витрати», «прибуток», «банк», «заощадження», «обов'язкові платежі», «реклама»</p>

Світ образотворчого мистецтва

Розрізняє поняття «картина», «репродукція», «книжкова ілюстрація», «скульптура», «архітектурна споруда»

Знає про існування музею води, іграшки, скульптури; художній, краєзнавчий тощо.

Розрізняє об'ємне, площинне, напівоб'ємне зображення

Знає засоби виразності (колір, форма, об'єм, композиція, деталізація, міміка, поза, мовленнєва експресія, пластичний рух, ритм)

Адекватно користується зображальними матеріалами (гуаш, акрилові фарби, акварель, кольорові олівці, фломастери, пастель, глина, пластилін, тісто, папір, тканина, будівний, природні та залишкові матеріали)

Користується зображальними засобами та технічними прийомами малювання (формуотворювальна лінія, штрих, кольорова пляма, мазок, крапка)

Користується зображальними засобами та технічними прийомами ліплення (пластичний, конструктивний, комбінований способи; прийоми: зминання-розминання, розкачування, сплющення, витягування, відривання, вдавнення, примазування, згладжування, прищеплювання)

Ліпить скульптури (людина, тварина), предмети (посуд, овочі, фрукти), сюжетні та декоративні композиції

Користується зображальними засобами та технічними прийомами аплікації (спосіб обривання; вирізування шляхом перетворення вихідної форми квадрата, прямокутника, кола; симетричного, силуетного вирізування за контуром та без нього; з форми складеної навпіл, по діагоналі, діаметру; зі смуги складеної у кілька разів та «гармошкою», ; створення форми та закріплення її на тлі)

Користується зображальними засобами та технічними прийомами конструювання: з будівельного матеріалу, з паперу, з природних та залишкових матеріалів.

Малює предметні картини, сюжетні, ілюстрації до літературних творів, візерунки у смузі за мотивами народного національного розпису

Світ музичного мистецтва

Виділяє звучання певного предмета з ряду запропонованих

Уміє охарактеризувати музичний твір (визначити жанр, настрій, засоби музичної виразності), упізнає знайомі музичні твори

Проплескує в долоні прості ритмічні рисунки

Уміє зіграти на дитячому музичному інструменті ритм, викладений на фланелеграфі

Керує силою звука, співає дзвінко, правильно бере дихання

Вільно і правильно виконує музично-ритмічні танцювальні рухи

	<p><i>Світ літературного мистецтва</i> Називає основні види літературних творів: усна народна творчість (колискові, колядки та щедрівки, веснянки, купальські пісні, скоромовки, лічилки, загадки, народні казки), вірші, оповідання, байки, легенди Має уявлення про бібліотеку Знає тексти народних ігор, скоромовок, чистомовок Розуміє зміст гумористичних творів, прислів'їв, приказок Відгадує образні, метафоричні загадки Використовує у мовленні засоби виразності (порівняння, епітети, метафори, гіперболи, фразеологізми) Бере активну участь у бесіді за змістом художнього твору Зіставляє два художні твори, близькі за змістом, темою, ідеєю Співвідносить поведінку літературних персонажів зі своєю Складає казки, міні-оповідання Розіграє щедрівки, колядки, заклички, сюжетно-рольові ігри за мотивами літературних творів Вигадує нові сюжети до знайомих творів Складає невеликі розповіді, казкові історії за змістом скоромовок, прислів'їв Створює на основі засвоєного зразка власні загадки різних типів (описові, порівняльні, метафоричні)</p>
ДІЯЛЬНІСТЬ ДИТИНИ	<p><i>Елементи учбової діяльності</i> Має сформовані учбові мотиви (пізнавальний, прагнення оволодіти новими знаннями, вміннями, навичками) Слухає й точно виконує інструкцію дорослого З допомогою дорослого та самостійно складає план своїх дій, намагається неухильно його дотримуватись Підкоряє свою активність учбовій задачі, не відволікається на стороннє Доводить розпочате до завершення З допомогою дорослого знаходить і виправляє помилки Радіє позитивним та сумує через негативні результати Має сформовані елементарні форми самоконтролю й саморегуляції поведінки</p> <p><i>Ігрова діяльність</i> Розрізняє реалістичний та казковий сюжети Розрізняє головні та другорядні ролі, бажані та небажані для себе, цікаві й нецікаві, легкі й складні, знайомі й незнайомі Усвідомлює необхідність передачі в ролі характерних особливостей персонажа (зовнішності, тональності голосу, поведінки, дій) Розуміє важливість дотримання ігрових правил упродовж усієї гри Розуміє важливість узгоджених дій між партнерами сюжетно-рольової гри Планує розгортання сюжету, визначає перспективи гри</p>

Контролює дотримання правил усіма учасниками гри
Використовує предмети-замінники, орієнтуючись не так на їх зовнішність, як на фізичні особливості, можливість діяти з ними певним чином
Справедливо розподіляє функції, іграшки та ігрові атрибути між учасниками гри
Має розвинене рольове мовлення
Передбачає, уникає, у мирний спосіб розв'язує конфлікти

Трудова діяльність

Має сформовані соціальні мотиви праці (бажання бути корисною іншим людям, прагнення допомогти тому, хто цього потребує)
Самостійно і без нагадування дорослого обслуговує себе (вмивається, роздягається, одягається, їсть)
Має сформовані елементарні навички господарсько-побутової праці (підтримує і наводить порядок в приміщенні на ділянці, підготовки до занять, миття іграшок, рослин, прасування лялькової білизни, чергування у їдальні та на заняттях, протирання пилу зі стільців, полиць, шаф, винесення іграшок на прогулянку, принесення чистої білизни та розкладання на ліжках, вкладання мила у мильниці)
Володіє елементарними вміннями праці в природі (чергує в куточку природи, спільно з дорослим працює на городі та в квітнику, доглядає за рослинами (рихлить ґрунт, поливає рослини) і знайомими тваринами (хомяком, акваріумними рибками))
Володіє навичками ручної праці (правильно використовує інструменти - ножиці, пилочку, молоток, кліщі, голку)
Уміло використовує папір (у різних напрямках згинає, складає, склеює, надрізує)
Працює під наглядом дорослого з тканиною (кроїть за готовою викройкою, шиє «голкою вперед», «через край», пришиває гудзики, петлі на рушник)
Обговорює з усіма виконавцями спільну мету трудової діяльності
Справедливо розподіляє функції, матеріали та знаряддя
Узгоджує з однолітками доцільність дій та послідовність їх виконання
Регулює свою поведінку в індивідуальній та колективній праці

ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ	<p>Розуміє поняття «кількість», знає прийоми порівняння різних за кількістю груп об'єктів</p> <p>Знає, що можна лічити парами, трійками, п'ятірками</p> <p>Лічить предмети, природні об'єкти, людей, звуки, рухи у межах 10 (20) у прямому та зворотному порядку</p> <p>Виконує математичні дії на додавання та віднімання (розуміє знаки «плюс», «мінус», «дорівнює», «більше», «менше»)</p> <p>Складає та розв'язує елементарні математичні та логічні задачі</p> <p>Визначає множини в довкіллі (посуд, одяг, транспорт тощо)</p> <p>Називає площинні (трикутник, квадрат, прямокутник, багатокутник, круг, овал) та об'ємні (куля, куб, циліндр) геометричні фігури</p> <p>Вимірює величини, використовуючи умовну мірку</p> <p>Порівнює об'єкти за величиною (довжиною, шириною, висотою)</p> <p>Порівнює об'єкти за об'ємом та масою</p> <p>Орієнтується на площині, аркуші паперу, сторінці книжки тощо</p> <p>Називає пори року, місяці пір року, дні тижня, частини доби</p> <p>Встановлює послідовність подій: сьогодні, вчора, завтра, раніше, потім, зараз</p> <p>Самостійно визначає час за допомогою годинника (з точністю до півгодини)</p> <p>Знає назви деталей лего</p> <p>Створює конструкції за планом-схемою</p>
МОВЛЕННЯ ДИТИНИ	<p>Знає голосні, тверді й м'які приголосні звуки</p> <p>Знає прислів'я, приказки, потішки, загадки, скоромовки</p> <p>Чітко вимовляє всі звуки рідної мови і звукосполучення відповідно до орфоепічних норм</p> <p>Виявляє неточності у вимові звуків у словах та вживанні наголосу</p> <p>Володіє прийомами словозміни та словотворення</p> <p>Вживає узагальнюючі слова, синоніми та антоніми</p> <p>Вживає слова в переносному значенні, багатозначні слова, фразеологічні звороти, елементи усної народної творчості</p> <p>Вживає різні частини мови - іменники, дієслова, займенники, прикметники, прийменники</p> <p>Змінює слова за відмінками, особами, числами, у часі</p> <p>Вживає поширені й непоширені, прості й складні (складносурядні й складнопідрядні) речення</p> <p>Володіє оцінно-контрольними діями щодо правильності вживання граматичних форм та порядку слів у реченні, помічає і виправляє мовленнєві помилки</p>

РОЗДІЛ І.
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
1.1. Загальні відомості про заклад

Повна назва закладу	Сумський дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) № 14 «Золотий півник» Сумської міської ради
Код ЄДРПОУ	3 0 6 5 3 6 3 9
Юридична адреса	40024, Сумська обл., м Суми, вул. Прокоф'єва, 15
Електронна адреса	dnz14.sumy@ukr.net
Адреса сайту	http://www.zolotiipivnik.in.ua/
Прізвище, ім'я, по батькові завідувача закладу	Якименко Наталія іванівна
Дата заснування закладу	1975 рік
Проектна потужність	310 місць
Площа земельної ділянки	0,871 м ²
Площа основної будівлі	2119,00 м ²
Площа спортивного комплексу	446,02 м ²
Кількість груп	16 груп: 4 групи дітей раннього віку (з них – 2 групи короткотривалого перебування) 3 групи дітей молодшого дошкільного віку, 4 групи дітей середнього дошкільного віку, (з них - Ілогопедична група) 5 груп дітей старшого дошкільного віку. (з них - Ілогопедична група)
Тривалість навчального року	Навчальний рік у закладі розпочинається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня .

1.2. Нормативно-правове забезпечення діяльності ЗДО

№ з/п	Назва документа
1	Закон України «Про освіту»
2	Закон України «Про дошкільну освіту»
3	Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (16.07.2019)
4	Закон України «про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (від 18.12.2018 № 2657-VIII діє з 19.01.2019 року)
5	Базовий компонент дошкільної освіти в Україні
6	Статут закладу
7	Положення про дошкільний навчальний заклад (Постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 р. № 530)
8	Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді, (Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641)
9	Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів, (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 р. №234)
10	Гранично допустиме навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності, затверджене наказом МОН України від 20.04.2015 р. №446;
11	Планування роботи в дошкільних навчальних закладах (Лист МОН України від 03.07.2009 р. №1/9-455)
12	Організація та зміст навчально-виховного процесу в дошкільних навчальних закладах (лист МОН Ураїни № 1/9-306 від 06.06.2005 року)
13	Про організацію роботи з дітьми п'ятирічного віку (Лист МОН України від 27.09.2010 р. №1/9-666)
14	Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році (Лист МОН України від 30.07.2020 р. №1/9-411)
15	Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільних навчальних закладах (Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 26.07.2010 р. №1, 4/18-3082)
16	Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (Наказ МОН від 30.03.2015и№ 380)
17	Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році (Лист МОН України від 22.07.2020 р. № 1/9-394)
18	Інструкція з організації харчування дітей у ДНЗ (від 17.04.06 р. №298/227 зі змінами від 26.02.2013р. №202/165)
19	Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах (Лист МОН від 25.07.2016 року № 1/9-396)
20	Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію роботи з

	музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (Лист МОН від 02.09.2016 року № 1/9-454)
21	Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (Лист МОН 19.04.2018 року № 1/9-249)
22	Інструктивно-методичні рекомендації «Організація медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти» (Лист МОН від 12.12.2019)
23	Інструктивно-методичні рекомендації «Організація роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (Лист МОН України від 14.02. 2019 № 1/11-1491)
24	Інструктивно-методичні рекомендації «Фізичний розвиток дітей в умовах ДНЗ» (Лист МОН України №1/9-563 від 16.08.2010 р.)
25	Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» (Лист МОН України №1/9-456 від 02.09.2016 р.)
26	Перелік фізкультурного обладнання, спортивного спорядження та інвентарю для використання в дошкільних навчальних закладах
27	Примірний перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти» (Наказ МОН від 19.12.2017 № 1633)
28	Порядок реагування на випадки боулінгу (цькування) (Наказ МОН від 28.12.2019 № 1646)
29	Щодо створення інклюзивного середовища в закладах дошкільної освіти (Лист МОН від 25.06.2020 № 1/9-348)
30	Тимчасові рекомендації щодо організації та протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку з поширенням корона вірусної хвороби (COVID-19) (Постанова Головного державного санітарного лікаря України від 30.07.2020 № 42)

1.3. Пріоритетний напрям роботи закладу

Пріоритетний напрям роботи закладу: фізкультурно-оздоровчий.

1.4. Мова навчання

Мова навчання: українська

1.5. Режим роботи закладу

Режим роботи закладу: п'ятиденний з 7. 00 до 19.00.

Години роботи груп:

- чергова група № 8 «Сонечко» – 7.00 – 19.00;
- групи № 1 «Краплинка», № 3 «Мультишки», № 4 «Капітошка», № 5 «Пізнайко», № 6 «Зірочка», № 7 «Ромашка», № 8 «Сонечко», № 9 «Метелик», №

10 «Перлінка», № 11 «Дзвіночки», № 12 «Веселка», № 13 «Намистинка», № 14 «Віночок», № 15 «Квіточка» - 7.30 – 18.00;

- групи № 2 «Колобочки», № 16 «Чомусики» - 8.00 – 12.00.

Вихідні дні: субота, неділя, святкові дні

1.6. Мережа груп

У 2020-2021 навчальному році укомплектовано 16 груп:

Вік дітей	№, назва групи	Кількість дітей	Примітка
Ранній	№ 1 «Краплинка»	21	
Ранній	№ 2 «Колобочки»	19	короткотривалого перебування
Ранній	№ 3 «Мультишки»	30	
Ранній	№ 16 «Чомусики»	17	короткотривалого перебування
Молодший	№ 11 «Дзвіночок»	34	
Молодший	№ 12 «Веселка»	31	
Молодший	№ 6 «Зірочка»	34	
Середній	№ 4 «Капітошка»	34	
Середній	№ 5 «Пізнайко»	33	
Середній	№ 10 «Перлінка»	34	
Середній	№ 14 «Віночок»	12	компенсуючого типу
Старший	№ 7 «Ромашка»	32	
Старший	№ 8 «Сонечко»	32	
Старший	№ 9 «Метелик»	26	
Старший	№ 13 «Намистинка»	11	компенсуючого типу
Старший	№ 15 «Квіточка»	28	
ВСЬОГО		430	

1.7. Форми організації освітнього процесу, види та типи занять

Виконання завдань комплексних та парціальних програм, набуття дітьми різних видів компетенцій досягається шляхом створення умов для участі дітей у різних видах діяльності: ігровій - провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та ін.

У освітньому процесі використовуються різні форми освітньої роботи:

- організована ігрова діяльність – дидактичні, сюжетно-рольові, режисерські, рухливі, конструкторсько-будівельні, розвивальні, народні, театралізовані ігри, ігри-драматизації тощо;

- організована навчально-пізнавальна діяльність – спостереження, віртуальні подорожі, екскурсії у природу й соціум, пізнавально-розвивальні

бесіди, дидактичні ігри, елементарні досліди й дитяче експериментування у повсякденному житті, індивідуальна робота;

- організована трудова діяльність – індивідуальні та групові трудові доручення, чергування, колективна праця, господарсько-побутова праця, художня праця, самообслуговування, праця в природі.

- організована художньо-продуктивна діяльність – образотворча, музична, літературна, театралізована діяльність, розваги, свята, індивідуальна робота;

- організована комунікативно-мовленнєва діяльність – спеціальні мовленнєві заняття, бесіди, розмови, створення і розв'язання певних освітніх ситуацій, спілкування, індивідуальна робота;

- організована рухова діяльність – заняття з фізичної культури, музики, різні форми організації дитячої праці, рухливі ігри, фізкультурні свята, розваги, ранкова, пальчикова гімнастика і гімнастика пробудження після денного сну, фізкультурні хвилини, динамічні паузи тощо.

Самостійна діяльність дітей у закладі дошкільної освіти носить як індивідуальний, так і груповий (колективний) характер. Форми організації самостійної діяльності різні: ігрова, пізнавальна, трудова, художня, рухова, мовленнєва, комунікативна, тощо.

Для організації освітньої діяльності дітей перевага надається різним видам та типам занять.

Типи занять:

- фронтальні заняття (вся група);
- групові заняття (до 15 дітей);
- індивідуально-групові заняття (до 8 дітей);
- індивідуальні заняття (1-4 дітей).

Види занять:

- комплексні заняття;
- тематичні заняття;
- комбіновані заняття;
- домінуючі заняття;
- сюжетно-динамічні заняття;
- інтегровані заняття.

Види логопедичних занять:

- фронтальні – вся група (тривалість - 25 хв.);
- підгрупові – 4-6 дітей (залежно від висновку психолого-медико-педагогічної комісії та наповнюваності групи) (тривалість - 25 хв.);
- індивідуальні – 1 дитина (тривалість - 10-15 хв.)

Заняття проводяться, починаючи з 3-го року життя. Тривалість спеціально організованих занять становить:

- у групі раннього віку – до 10 хвилин;
- у молодшій групі – не більше 15 хвилин;
- у середній групі – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Тривалість інтегрованого заняття може збільшуватися за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності- на 5, 10, 15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах.

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин. Організація занять у логопедичних групах має свою специфіку.

Основою для досягнення цілей розвитку дітей різного віку є діяльнісний підхід який забезпечується використанням слідуєчих форм, методів, засобів освітньої діяльності:

- формат дня – повний інформаційний день дитини, з можливістю продовження змістовної взаємодії вдома разом із батьками;
- структура дня – ранкове коло, спільне коло, конструктор активностей, вечірне коло;
- основна мета –розширення емоційного, образного, невербального та мовленнєвого досвіду дитини; стимулювання, активізація дитячої гри; поступовий вихід на творчий рівень організації дитиною сюжетно-рольової гри;
- гра дитини (основні конструкти) – поле, сюжет, роль, роліві дії, ситуації, рольові взаємовідносини в грі; реальні взаємовідносини;
- ігрова діяльність – вид активності дитини, інтегрована діяльність, в якій обов'язково присутній хоча б один елемент гри (ігрова роль, ігровий предмет, ігрові атрибути тощо);
- ігрова вправа – обов'язково містить навчальну мети чи задачу, передбачає використання ігрових матеріалів чи предметів, виконання ігрових дій, містить ігровий сюжет, потребує декількох повторень;
- ігрове завдання – може містити навчальну мету чи задачу, передбачає використання ігрових матеріалів чи предметів, виконання ігрових дій, містить ігровий сюжет;
- самостійна гра дитини – відбувається за ініціативи дитини, потребує специфічної підтримки з боку дорослого;
- індивідуальні завдання для дітей – 2-3 пропозиції завдань для індивідуальної роботи з дітьми за пріоритетним видом діяльності;
- активність дітей у розвивальному просторі групи – формування досвіду взаємодії, вибору активностей, самостійності та регуляції поведінки в спілкуванні з дорослими та однолітками;
- активне слухання – умова ефективного ведення діалогу, що передбачає підтримку співрозмовника за допомогою спеціальних прийомів (уважне слухання з підтримкою контакту очей, повторення останньої фрази, постановка запитань, виявлення щирого інтересу до змісту розмови тощо);
- принцип м'яких кордонів – таке управління організованими формами освітньої діяльності, що не вимагає обов'язкового спільного початку і завершення (заняття, спостереження або екскурсії, бесіди, розмови, читання тощо), до них долучаються лише ті діти, які виявляють щире зацікавлення.

Основною формою педагогічної діяльності з освіти для сталого розвитку в дошкільному закладі є тематичний день. Тема дня задає смисли всім видам творчої взаємодії дорослих і дітей, що завершується досягненням певного результату. Мета полягає у формуванні у дітей розуміння необхідності виконання певних дій і розвитку первинних навичок їх виконання. У наступні дні ці дії мають бути автоматизовані до звички вчиняти саме таким шляхом.

Структура тематичного дня:

- ранкові заходи;
- спеціально організоване тематичне заняття;
- відпрацювання дій.

Ранкові заходи суттєво не відрізняються від традиційних. Це прийом дітей, коротке спілкування з батьками, організація спостережень, ранкова гімнастика ці заходи можуть бути пов'язані з тематикою дня. Також у ранковий час проводиться індивідуальна робота з дітьми, які цього потребують, у цей час відбувається спілкування та взаємодія дітей в різних видах дитячої активності в розвивальному середовищі.

Програма «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» передбачає ознайомлення дітей із символами, знаками, схемами, іншими способами унаочнення тематики дня. Тому доцільно розміщення на робочій стіні слів відповідної тематичної групи.

Кульмінацією першої половини тематичного дня є спеціально організоване заняття, інтегрованого характеру, що поєднує декілька освітніх ліній з пріоритетом однієї з них. Його мета полягає у допомозі дітям усвідомити певну інформацію і зразки поведінки, їх цінність та викликати бажання вчиняти саме так у повсякденному житті.

На відміну від традиційного заняття замість слів програмовий зміст програма передбачає запис «очікувані результати»: після заняття діти зможуть...

У кожному тематичному занятті виокремлюються складові, які Ви мали можливість бачити на заняттях. Це:

- мотивація діяльності дітей;
- самодослідження: вступний аудит;
- обговорення бажаної моделі поведінки на підставі картин;
- обговорення бажаної моделі поведінки та тренувальні вправи;
- формулювання намірів (вправа «Тепер я буду»).

Заняття обов'язково починається із мотиваційної частини, як і традиційне. Способами мотивації пізнавальної активності дітей є не тільки ігрові моменти, звернення до досвіду дітей, а й стартові тексти. Які для старших дошкільників є способом постановки проблеми, а для малюків демонструють той позитивний приклад моделі поведінки, який треба наслідувати.

Обов'язковою частиною заняття є проведення опитування, самодослідження дітей щодо власних звичок і досвіду. Для дітей 4-го і 5-го року життя аудит проводиться за 2-ма запитаннями для дітей 6-го року життя за 4-ма

запитаннями: діти вибирають варіант відповіді, який відображає їхню звичну поведінку: вони роблять так завжди – зелений колір, іноді – жовтий, ніколи – білий колір. Давати відповіді на запитання діти можуть за допомогою кольорових фішок, або можна запропонувати розфарбовувати трьома кольорами спеціальні таблички, цей варіант є більш доцільним оскільки картки потрібно зберігати, тому їх слід підписати зазначивши прізвище та імя дитини, тему та дату.

Основну частину заняття складає опанування дій – обговорення моделей поведінки, на підставі картин та проголошення намірів і відповідна практична діяльність дітей – 1-2 вправи для тренування кожною дитиною позитивної моделі поведінки.

Заклучна частина заняття передбачає формулювання дітьми намірів на майбутню поведінку через закінчення речення «Тепер я буду ...».

Все, з чим діти ознайомилися на занятті, має закріплюватися в різних формах творчої взаємодії на прогулянці та під час активності у другій половині дня. Завдання педагога – створення спеціальних ситуацій, насамперед ігрових, які б вимагали від дітей застосування набутого досвіду виконання дій.

Повторення дій відбувається протягом наступних, після тематичного, днів до тих пір, поки вони не стануть автоматизованими для переважної більшості дошкільників, тобто протягом 3-5 тижнів. Наприкінці двох (трьох) тижнів бажано провести повторний аудит, який засвідчує зміни у поведінці дитини, є матеріалом для обговорення з дітьми та батьками. Важливо, що результати досліджень однієї дитини не порівнюються з результатами іншої і не оцінюються, тобто змагання недопустимі.

Для реалізації завдань курсу, що відповідають цінностям сталого розвитку, використовуємо широке коло методів інтерактивного навчання:

- ігрові вправи, орієнтовані на багаторазове повторення дії;
- рухавки;
- рухливі ігри чи вправи;
- вправи на ігровому полі;
- гра з лялькою;
- дидактична гра;
- озвучування мультфільму;
- театралізовані ігри;
- полілоги;
- експериментування й дослідна діяльність (з 5-го року життя);
- групова робота художньо-предметного змісту.

1.8. Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності.

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладено за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 р. № 446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» та з урахуванням методичних рекомендацій чинних програм:

- комплексної Програми розвитку дитини дошкільного віку від народження до шести років «Я у Світі» (О. Кононко);
- комплексної Освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку (Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко);
- парціальної програми «Дошкільнятам - освіту для сталого розвитку» (О.І.Пометун, Н.В. Гавриш).

Орієнтовний розподіл занять на тиждень для груп раннього віку
з 10.5 годинним перебуванням дітей у ЗДО

День тижня	Назва занять
Понеділок	Фізкультура 2 пол. дня Ознайомлення з довкіллям (соціум/ природне довкілля) (по підгрупах)
Вівторок	Музичне заняття 2 пол. дня Сенсорний розвиток з конструюванням (по підгрупах)
Середа	Ліплення/аплікація 2 пол. дня Музичне заняття
Четвер	Розвиток мовлення (по підгрупах) 2 пол. дня Фізкультура
П'ятниця	Малювання 2 пол. дня Інтегроване художня література + сенсорний розвиток + конструювання (по підгрупах)

Орієнтовний розподіл занять на тиждень для груп раннього віку
з 4 годинним перебуванням дітей у ЗДО

День тижня	Назва занять
------------	--------------

Понеділок	Фізкультура
Вівторок	Розвиток мовлення + Художня література + Ознайомлення з довкіллям
Середа	Сенсорний розвиток з конструюванням (по підгрупах)
Четвер	Музичне заняття
П'ятниця	Зображувальна діяльність (2 ліплення, 1 малювання, 1 аплікація)

Орієнтовний розподіл занять на тиждень для груп молодшого дошкільного віку з 10.5 годинним перебуванням дітей у ЗДО

День тижня	Назва занять
Понеділок	Музичне заняття Інтегроване заняття (сталий розвиток; 1-й, 3-й, 4-й, 6-й тиждень) Ознайомлення з соціумом / Озн. з природним довкіллям 2 пол. дня <i>СХД</i>
Вівторок	Плавання Плавання Розвиток мовлення 2 пол. дня Ліплення / Аплікація
Середа	Фізкультура Логіко-математичний розвиток з конструюванням 2 пол. дня <i>Розваги</i>
Четвер	Малювання Музичне заняття 2 пол. дня <i>Особиста безпека дитини</i>
П'ятниця	Фізкультура Художня література + Розвиток мовлення 2 пол. дня <i>Сюжетно-рольова гра</i>

Формат організації спільної діяльності вихователя з дітьми середнього дошкільного віку з 10.5 годинним перебуванням дітей у ЗДО

ДЕНЬ	ПРІОРИТЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗОВАНА ДОРΟΣЛИМ ЗІ ВСІМА ДІТЬМИ
1	КОМУНІКАТИВ-НА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнева діяльність 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: у залі
2	ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Художньо-естетична діяльність: малювання/ліплення/аплікація/конструювання 2. Художньо-естетична діяльність: музика
3.	ІГРОВА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мовлення 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/ у світі людей/ елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: на вулиці
4.	ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІ-ГАЛЬНА, РУХОВА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/ у світі природи/ у світі людей/ елементарні математичні уявлення 2. Художньо-естетична діяльність: малювання/ ліплення/аплікація/ конструювання 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: у залі
5.	СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЗА ІНТЕРЕСАМИ ДІТЕЙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнева діяльність 2. Художньо-естетична діяльність: музика
6.	МОВЛЕННЄВА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнева діяльність 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: у залі
7.	ПІЗНАВАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/ елементарні математичні уявлення

		<ul style="list-style-type: none"> 2. Художньо-естетична діяльність: малювання/ ліплення/аплікація/ конструювання 3. Художньо-естетична діяльність: музика
8.	ІГРОВА	<ul style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєва діяльність 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: на вулиці
9.	ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНА, РУХОВА	<ul style="list-style-type: none"> 1. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 2. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: у залі
10.	СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЗА ІНТЕРЕСАМИ ДІТЕЙ	<ul style="list-style-type: none"> 1. Мовлення діяльність 2. Художньо-естетична діяльність: музика
11.	МОВЛЕННЄВА	<ul style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєва діяльність 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: на вулиці
12.	ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА	<ul style="list-style-type: none"> 1. Художньо-естетична діяльність: малювання/ліплення/аплікація/ конструювання 2. Художньо-естетична діяльність: музика
13.	ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВА	<ul style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєва діяльність 2. Пізнавально-дослідницька діяльність: у світі предметів/у світі природи/у світі людей/елементарні математичні уявлення 3. Здоров'язберігальна, рухова діяльність: на вулиці
14.	Особистісний розвиток: соціально-ігрове проектування за спільним творчим задумом дітей	Активна практика міжособистісного спілкування та взаємодії, життєві навички
15.		Активна практика міжособистісного спілкування та взаємодії, життєві навички

Орієнтовний розподіл занять на тиждень
для груп старшого дошкільного віку

День тижня	Назва занять
Понеділок	Інтегроване заняття (сталий розвиток; 1-й, 3-й, 4-й, 6-й тиждень) Ознайомлення з природним довкіллям + екологія / валеологія Музичне заняття 2 пол. дня Ліплення / Аплікація
Вівторок	Підготовка до навчання грамоти Плавання Плавання 2 пол. дня <i>Розваги</i>
Середа	Логіко-математичний розвиток з конструюванням Художня література Фізкультура 2 пол. дня <i>Гурткова робота</i>
Четвер	Розвиток мовлення Малювання Музичне заняття 2 пол. дня Плавання Плавання <i>Сюжетно-рольові ігри</i>
П'ятниця	Ознайомлення з соціумом + ОБД Фізкультура 2 пол. дня <i>Колективна / Ручна праця</i>

Орієнтовний розподіл занять на тиждень
середньої логопедичної групи № 14 «Віночок»

День тижня	Назва занять
Понеділок	Музичне заняття Плавання 2 пол. дня Ознайомлення з соціумом + ОБД / Ознайомлення з природним довкіллям + екологія / валеологія
Вівторок	Фронтальне Ліплення / Аплікація 2 пол. дня Розвиток мовлення + Художня література

Середа	Логіко-математичний розвиток з конструюванням 10:35-10:55 Фізкультура 2 пол. дня <i>Розвага</i>
Четвер	Фронтальне 10:15-10:35 Музичне заняття 12:10-12:30 Плавання 2 пол. дня <i>Сюжетно-рольові ігри</i>
П'ятниця	Фронтальне 9:45-10:05 Фізкультура 2 пол. дня Малювання

Орієнтовний розподіл занять на тиждень
логопедичної групи старшого віку № 13 «Намистинка»

День тижня	Назва занять
Понеділок	Ознайомлення з соціумом /Ознайомлення з природним довкіллям + ОБД Музичне заняття 2 пол. дня Плавання
Вівторок	Фронтальне Фізкультура 2 пол. дня Ліплення / Аплікація
Середа	Логіко-математичний розвиток з конструюванням Музичне заняття 2 пол. дня <i>Розвага</i>
Четвер	Фронтальне Малювання Фізкультура 2 пол. дня Розвиток мовлення + художня література
П'ятниця	Фронтальне <i>Колективна / Ручна праця</i> Плавання 2 пол. дня <i>Сюжетно-рольові ігри</i>

1.9. Реалізація варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти - гурткова робота

З метою підвищення якості дошкільної освіти варіативна складова Базового компонента у закладі розширена гуртками різного спрямування:

- «Настільний теніс» з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в теніс;
- «Шкіряний м'яч» з навчання футболу дітей старшого дошкільного віку;
- гурток з хореографії для дітей середнього та старшого дошкільного віку;
- «Разом з мамою» з навчання дітей раннього віку плавання;
- «Англійська мова» для дітей середнього та старшого дошкільного віку;
- «Шашки» для дітей старшого дошкільного віку;
- «Медіаосвіта для дошкільнят» - гурток з формування медіа грамотності для старших дошкільників.

№ з/п	Назва гуртка	ПІБ керівника	Освіта	Групи, кількість дітей
1.	Настільний теніс	Щербак Владислав Сергійович	Вища, СДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018 р., фітнес-тренер, фахівець з фізичної реабілітації	Середні групи, 8 дітей
2	Шкіряний м'яч (футбол)	Щербак Владислав Сергійович	Вища, СДПУ ім.. А.С. Макаренка, 2018 р., фітнес-тренер, фахівець з фізичної реабілітації	Старші групи 12 дітей
3.	Разом з мамою	Щербак Яна Віталіївна	Вища, СДПУ ім. А.С. Макаренка, 2018 р., фізична терапія, вчитель з основ здоров'я	10 дітей та мам, що не відвідують ЗДО
4.	Англійська мова	Проценко Олена Олександрівна	Вища, СДПУ ім. А.С. Макаренка, 2008р., вчитель англійської мови	Старші групи, 30 дітей
5.	Хореографічний гурток	Христенко Вікторія Федорівна	Сумське вище училище мистецтв і культури ім. Бортнянського, 2005., викладач хореографії	Старші групи 12 дітей
6	Шашки	Пенькова Аліна Іванівна	Вища, СДПУ ім.. А.С. Макаренка, 2015р., вчитель початкової школи	Старша група 10 дітей
7	Медіаосвіта для дошкільнят	Волошко Тетяна Володимирівна	Вища, СДПУ ім. А.С. Макаренка, 2000р., вчитель історії	Старша група 10 дітей

РОЗДІЛ II. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ РІК. ІННОВАЦІЙНА. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Завдання роботи закладу на 2020-2021 навчальний рік та літній період

Виходячи з аналізу роботи за минулий навчальний рік, урахувавши виявлені проблеми і потреби закладу у 2020–2021 навчальному році, керуючись Інструктивно-методичними рекомендаціями «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році» (Лист МОН від 30.07.2020 №1/9- 411) педагогічний колектив окреслює наступні завдання:

- продовжити роботу з формування у дітей економічно, соціально, природничо доцільної поведінки та здоров'язбережувальної компетенції через реалізацію парціальної програми «Дошкільнятам - освіту для сталого розвитку»;
- продовжити роботу з розвитку ігрової компетентності шляхом наскрізного впровадження підходу «навчання через гру» в освітній простір;
- розпочати роботу з формування компетентностей особистості дитини середнього дошкільного віку у процесі впровадження програми «Впевнений старт»»;
- розпочати роботу з підвищення рівня медіаграмотності, розвитку критичного мислення суб'єктів освітнього процесу ЗДО.

Завдання оздоровчого періоду:

1. Зміцнення організму, сприяння фізичному та психічному розвитку дітей, забезпечення активного відпочинку через використання ігор та вправ спортивного характеру на свіжому повітрі.
2. Закріплення, уточнення, розширення знань, умінь і навичок, набутих у процесі різних видів дитячої діяльності шляхом використання підходу «навчання через гру».
3. Розвиток особистості дитини через організацію разом з батьками заходів фізкультурно-оздоровчого, художньо-естетичного, соціально-комунікативного спрямування.

2.2. Інноваційна діяльність

З метою забезпечення якості освітнього процесу, розвитку всебічно-розвиненої особистості у закладі дошкільної освіти запроваджуються інноваційні освітні технології:

- логічні блоки Дьонеша (Вакуленко Т.І., Волошко Т.В.);
- методика М.Зайцева (Сапегіна Ж.Б.);
- теорія розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ) Г. Альтшуллера (Сапегіна Ж.Б.);
- технологія інформаційно-ігрової творчості (коректурні таблиці) Н. Гавриш (Сиротенко Н.М.);
- леґо-технологія (Філоненко В.М., Дедик О.А.);
- мнемотехніка (Вольвач Н.В., Мурашко О.Є.);
- кільця Лулія (Дроздук В.І., Проценко О.О.);
- розвиваючі ігри Воскобовича (Довгопол В.В., Худолей І.О.);
- палички Кюізенера (Дроздук В.І., Гончарова С.М.);
- медіа грамотність (Волошко Т.В., Козачок А.М., Щербак Я.В.);

- фітнес для розуму (кінезіологічні вправи) (Дедик О.А., Пенькова А.І., Мурашко О.Є., Вакуленко Т.І.).

Зважаючи на пріоритетний напрям діяльності закладу педагоги систематично використовують інноваційні здоров'язбережувальні технології:

- елементи казкотерапії;
- пісочну терапію;
- психогімнастику;
- гімнастику пробудження;
- зорову гімнастику;
- пальчикову гімнастику;
- самомасаж «Су-Джок» (Сиротенко Н.М.).

2.3. Участь у освітніх проєктах, експериментах

Два роки поспіль заклад дошкільної освіти працює в проєкті «Сприяння освіті», в якому беруть участь всі групи закладу. У 2020-2021 н.р. колектив закладу розпочинає роботу у I етапі Програми регіонального інноваційного освітнього проєкту «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в освітній процес закладів дошкільної освіти» (наказ департаменту освіти і науки № 206-ОД від 19.03.2020 року). Реалізація проєкту відбуватиметься через організацію гурткової роботи з дітьми старшого дошкільного віку. Ураховуючи вищезазначене педагогічний колектив визначає науково-методичні проблеми: «Всебічний розвиток особистості дитини шляхом наскрізного впровадження підходу «навчання через гру» в освітній простір ЗДО», «Формування медіаграмотності старших дошкільників засобом впровадження парціальних програм».

РОЗДІЛ III. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Комплексні програми

В освітньому процесі закладу дошкільної освіти зміст інваріантної складової Базового компоненту дошкільної освіти забезпечується через реалізацію завдань комплексних програм:

- Програми розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі» (О.Кононко);

- Освітньої програми «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку (Н. Гавриш, Т Панасюк, Т Піроженко).

Програма розвитку дитини від народження до шести років «Я у Світі» (О.Кононко) розроблена відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, відображає вимоги до оновленого змісту освіти, вимоги до розвиненості, вихованості й навченості дитини впродовж дошкільного дитинства, орієнтує освітян на розвиток у дитини особистісного досвіду в чотирьох основних сферах життєдіяльності — власному Я, природному, предметному та соціальному просторах.

Провідна ідея програми — оптимально використовувати можливості віку дитини для її повноцінного розвитку.

Мета програми - реалізація оптимального комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямків організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від народження до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання програми подані крізь призму Базового компонента дошкільної освіти. Структуру програми визначають освітні лінії. У змісті програми виокремлюють розділи за віковою періодизацією: ранній вік (третій рік життя), молодший вік (четвертий рік життя), середній вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя), в яких подані стислі психологічні характеристики дітей, завдання розвитку, зміст і форми освітнього процесу з кожного змістового наповнення. Кожна освітня лінія програми має показники компетентності.

Освітня програма «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку базується на інваріантній складовій змісту дошкільної освіти, має чіткий лаконічний виклад основних освітніх завдань, результатів освітніх впливів й не переобтяжена методичними порадами.

Мета програми «Впевнений старт»: збагачення досвіду взаємодії дитини з соціальним і природним оточенням через організацію специфічно дитячих видів діяльності, які формують відповідні життєві компетентності та якості психологічної зрілості.

Відмінним принципом побудови Програми є її зорієнтованість на освітній результат. Вихователь планує власну діяльність орієнтуючись на очікуваний результат (Що я хочу, щоб засвоїли діти? Яким має бути кінцевий результат?).

Програма передбачає сучасний формат організації життєвого простору дитини – «Карта активностей тижня» («розклад»).

Пріоритетним завданням середнього дошкільного віку – є вихід на творчий рівень сюжетно-рольової гри та мовленнєвий розвиток дітей.

3.2. Парціальні програми

Інваріантна складова реалізується через парціальні програми:

- «Дошкільнятам - освіту для сталого розвитку» (О.І.Пометун, Н.В. Гавриш).
- «Безмежний світ гри з лего». Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації (Рома О.Ю.);
- «Україна – моя Батьківщина». Програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку (Каплуновська О., Кичата І., Палець Ю.);
- «Веселкова музикотерапія: програма оздоровчо-освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку» (Малашевська І.А., Демидова С.К.);

3.3. Корекційно-розвивальні програми

Учителі-логопеди Філоненко В.М., Швидун О.В. використовують в роботі «Програму корекційно-розвивальної роботи з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» Кравцової І.В., та Стахової Л.Л., яка затверджена комісією зі спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (Лист ІНЗО від 05.07.2019 року № 22.1/12-17-577).

3.4. Програми гуртків

При організації гурткової роботи з дітьми керівники гуртків використовують парціальні програми:

- авторську програму «Настільний теніс». Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в настільний теніс», автори: Дроздук В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н.І., яка схвалена для використання у ЗДО України (Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-573);
- авторську програму «Шкіряний м'яч». Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри у футбол», автори: Дроздук В.І., Коваленко Г.М., Якименко Н.І., яка схвалена для використання у ЗДО України (Лист ІМЗО від 14.07.2020 № 22.1/12-Г-569);
- «Дитяча хореографія». Навчально-методичний посібник (Шевчук А.);
- авторську парціальну програму «Разом з мамою». Програму та методичні рекомендації з навчання дітей раннього віку плавання. Автори: Дяконова Н.С., Коваленко Г.М., яка схвалена рішенням науково-методичної ради ІМЦ управління освіти і науки Сумської міської ради / Протокол № 1 від 5.02.2019 року для використання в освітньому процесі ЗДО міста;
- Англійська мова для дітей дошкільного віку. Програма та методичні рекомендації» (Кулікова І.А., Шкваріна Т.М., Низковська О.В.);
- «Цікаві шашки». Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шашки» (Семизорова В.В., Романюк О.В., Дульська Г.П.);

- «Медіасвіт для дошкільнят» (Василюк С.М., Алексеїчик О.В...), схвалена МОН України, лист «№ 22.1 /12-Г-434 від 21 червня 2019 року; «Медіадошкільник» (Дегтярьова Г.А., Тарасова О.С..), схвалена МОН України, лист «№ 22.1 /12-Г-436 від 21 червня 2019 року).

РОЗДІЛ ІV. НАПРЯМИ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАКЛАДУ

4.1. Освітнє середовище

Відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти України розвивальний простір групових кімнат розмежований на спеціальні осередки (центри), наповнення яких мотивує дошкільників до оволодіння ключовими компетентностями, забезпечує успіх в розвитку кожної дитини.

Розвивальне середовище відповідає Санітарному регламенту для закладів дошкільної освіти (Наказ МОЗ України від 24.03.2016 року № 234), рекомендаціям МОН України «Про примірний перелік іграшок, навчально-наочних посібників та навчального обладнання для дошкільних навчальних закладів» від 19.12.2019 № 1633.

При організації ігрового середовища враховані Методичні рекомендації щодо створення розвивального середовища групової кімнати у закладах дошкільної освіти (схвалено науково-методичною радою ІМЦ управління освіти і науки Сумської міської ради для використання в освітньому процесі (протокол № 1 від 04.02.2020)).

У групових приміщеннях закладу оснащені як постійні так і змінні осередки, враховані вимоги до сезонності та вікових можливостей дітей, їх запитів.

Розвивальне середовище групових приміщень містить слідуючі центри розвиваючої активності дітей:

- соціально-комунікативного напрямку:
  - сюжетно-рольові ігри;
  - куточок правил дорожнього руху;
  - куточок правил пожежної безпеки;
  - куточок практичної діяльності (чергових, господарсько-побутової праці);
- пізнавально- інтелектуального напрямку:
  - «Ми пізнаємо світ» (куточок природи, планшети..);
  - «Я знаю свої права»;
  - «Експериментування» (пошуково-дослідницька діяльність);
  - патріотичне виховання (народознавчий куточок);
  - конструктивна діяльність;
  - сенсорний розвиток;
  - логіко-математичний розвиток;
- мовленнєвого напрямку:
  - куточок мовленнєвих ігор;
  - куточок книги, у якому зібрані книги для дітей дошкільного віку (доцільно робити тематичну добірку книг, яка періодично змінюється), ілюстрації до оповідань, казок, малюнки дітей за даною темою, портрети письменників, поетів;
- художньо-естетичного напрямку:
  - куточок образотворчого мистецтва;
  - музичний куточок, у якому зібрані різні види дитячих музичних інструментів, записи музичних та літературних творів;
  - центр театралізації;

- фізкультурно-оздоровчого напрямку:
  - фізкультурний куточок;
  - центр «Будь здоров» (валеологічний);
  - сюжетно-рольові ігри («Лікарня», «Аптека» тощо);
- ігровий куточок;
- куточок усамітнення або відпочинку:
  - зелений куточок;
  - куточок відповідно до інноваційної технології, методики (при необхідності).

Кожен осередок групового приміщення спонукає до того чи іншого виду діяльності, в якій дошкільник розвиває свої фізичні функції, формує сенсорні навички, накопичує життєвий досвід, отримує досвід емоційно-практичної взаємодії з дорослими й однолітками, на власному досвіді здобуває знання.

Для забезпечення якісної освітньої діяльності у закладі є:

- музична та спортивна зали;
- кабінети вузьких спеціалістів: практичного психолога, учителів логопедів – 2;
- стаціонарний та плескальний басейни;
- групові приміщення для 16 груп раннього та дошкільного віку;
- кабінет завідувача та методичний.

Усі приміщення ЗДО відповідають санітарно-гігієнічним нормативам та сучасним вимогам, оснащені необхідними меблями, обладнанням, технічними засобами.

Заклад забезпечено комп'ютерною технікою, зокрема: комп'ютерами, ноутбуками, принтерами, фотоапаратом та відеокамерою. В наявності ламінатор та прошивач для оформлення дидактичних матеріалів та документів. У групових приміщеннях та кабінетах вузьких спеціалістів є телевізори. Три групи закладу «Метелик», «Зірочка», «Намистинка» мають інтерактивні дошки з підключенням до мережі Інтернет.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у закладі здійснюється відповідно до вимог Листа МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році».

У освітній діяльності педагоги використовують навчально-методичні, методичні посібники, методичні рекомендації, збірки та хрестоматії:

- Впевнений старт: книга вихователя, середній дошкільний вік (у 3-х частинах) із додатком «Набір плакатів для групової роботи»;
- Дошкільнятам про сталий розвиток. Маленькі люди великого світу (Гавриш Н.В., Пометун О.І.);
- Дошкільнятам про сталий розвиток. Діємо разом (Гавриш Н.В., Пометун О.І.);
- Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку (Гавриш Н.В., Саприкіна О.);
-

- Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості (Гавриш Н.В., Безсонова О.К.);
- Вчимося складати розповіді. Навчання дітей пятого року життя розповідання за сюжетними картинами (Богуш А.М., Гавриш Н.В.);
- Коло книги. Хрестоматія літературно-художніх творів із методикою використання для дітей середнього дошкільного віку до світньої програми «Впевнений старт» (Гавриш Н.В., Кіндрат І.Р., за заг. Наук. редакцією Піроженко Т.О.);
- Впевнений старт: набір розвивальних завдань для дітей середнього дошкільного віку (Безсонова О.К....);
- Впевнений старт: альбом із художньо-творчої діяльності, середній дошкільний вік (у 2-х частинах) (Безсонова О.К....).

4.2. Система оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання рівня сформованості компетенцій дітей проводиться вихователями за участі вихователя-методиста, практичного психолога.

З дітьми раннього віку проводиться двічі на рік, з дітьми молодшого, середнього та старшого віку – тричі на рік (у тому числі: перше оцінювання - у вересні місяці, друге - у січні, третє – у травні). Діагностування проводиться за показниками компетентності визначеними Базовим компонентом дошкільної освіти та чинними програмами.

Авторську модель та інструментарій для діагностування «Моніторинг сформованості основних компетенцій дітей дошкільного віку» розроблено вихователем-методистом закладу Дроздюк В.І. й схвалено до використання в роботі педагогічною радою від 30.08.2019 року, протокол № 1.

У логопедичних групах діагностування проводиться вихователями спільно з учителями-логопедами тричі на рік: перше оцінювання - у вересні, друге - у січні, третє - у травні.

Результати обстеження педагоги враховують під час планування і проведення індивідуальної роботи, що забезпечує особистісно-орієнтований розвиток кожного дошкільника. Узагальнені результати унаочнюються в таблицях та діаграмах. Питання рівня сформованості компетентностей дітей розглядається на педагогічних годинах.

4.3. Педагогічна діяльність педагогічних працівників

Заклад дошкільної освіти укомплектований педагогічними кадрами та обслуговуючим персоналом. Педагогічні кадри мають повну вищу, неповну вищу, базову освіту за відповідною спеціальністю.

Загальна кількість працівників складає 69 осіб, з них - 31 педагог, 38 осіб обслуговуючого персоналу.

Якісний склад педагогічних працівників

Назва посади	Кваліфікаційна категорія					Педагогічне звання
	Без	Спеціа-	Спеціа-	Спеціа-	Спеціа-	

	катего- рії	ліст	ліст II категорії	ліст I категорії	ліст вищої категорії	
Завідувач					1	1
Вихователь- методист						
Вихователь	6	2	4	3	4	
Вчитель- логопед					2	
Практичний психолог	1					
Музичний керівник				1	1	
Інструктор з фізичної культури	1				1	1
Інструктор з плавання	1					
Всього	9	2	4	4	9	2

Педагоги планують перспективне планування за видами діяльності дітей та календарне планування за режимними моментами, форми якого затверджені педагогічною радою закладу. Результативність виконання програмових завдань аналізується на педагогічній годині (травень).

У закладі налагоджена практика педагогічного наставництва. По закладу виданий наказ про співпрацю між молодими та досвідченими педагогами. Педагоги разом розробляють план роботи, визначають цілі та завдання, очікування від участі у процесі наставництва, при необхідності вносять зміни. Основними формами роботи є консультації, практичний показ організації і проведення занять, режимних моментів, підхід активного навчання.

Основна роль наставника – сприяння професійному розвитку педагога-початківця на засадах партнерства. Запорукою успіху програми наставництва є розуміння і співпраця між наставником і адміністрацією у реалізації мети методу наставництва – удосконалення роботи педагогів.

Постійно діюча рубрика на педагогічній годині з підвищення комп'ютерної грамотності педагогів є важливим компонентом забезпечення якості освіти. Близько 72 % педагогів систематично використовують ІКТ в освітньому процесі, що дозволяє цікаво і нетрадиційно проводити заняття, мотивувати сучасних дітей до пізнання нового та забезпечувати гарний результат освітньої роботи. 48 % педагогів самостійно створюють і використовують освітні ресурси, зокрема мультимедійні презентації.

Сприяє результативності роботи і тісна співпраця з батьками вихованців. В умовах карантину, поряд з традиційними формами роботи, педагоги використовують дистанційні форми спілкування: представлення практичних матеріалів на сайті ЗДО, у мобільних додатках Viber, Facebook.

4.4. Управлінські процеси

У закладі розроблена Стратегія розвитку закладу на 2020-2025 роки, яка затверджена педагогічною радою. Вона містить цілі розвитку та основні кроки задля їх досягнення, які відображені у Плані роботи закладу на навчальний рік.

Адміністрацією закладу складається перспективний план підвищення кваліфікації педагогів на календарний рік, затверджується педагогічною радою та надається до інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради.

Відповідно до перспективного плану проходження курсів підвищення кваліфікації протягом 2020-2021 навчального року заплановано направити на курси при СОШПО слідуєчих працівників:

ПІБ	Посада
Волошко Т.В.	вихователь
Люту О.В.	кухар
Довгопол В.В.	вихователь
Пенькова А.І.	вихователь
Проценко О.А.	вихователь
Глянцева Н.В.	вихователь
Титаренко М.М.	вихователь
Філоненко В.М.;	учитель-логопед
Синах Т.М.	сестра медична

Адміністрація сприяє підвищенню професійного розвитку кожного педагога: надає можливість обирати різні види і форми навчання (курси Соломко В.О. м. Київ)

У закладі розроблено Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Сумського ДНЗ № 14 «Золотий півнік» яке містить механізми, які регулюють, регламентують та контролюють дотримання педагогічної етики.

РОЗДІЛ V. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

5.1. Модель випускника закладу дошкільної освіти:

➤ сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності;

- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини;
- сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствавлення, самооцінка;
- сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим;
- сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- сформована економічно, соціально й природничо доцільна поведінка та здоров'язбережувальна компетенція;
- сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт;
- сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою;
- сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва;
- розвинуті творчі здібності;
- сформовані навички культури споживання;
- розвинуті творчі здібності, самостійність, ініціативність, організованість в ігровій діяльності та сформований стійкий інтерес до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому;
- сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами;
- сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності;
- розвинене наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення;
- сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності;
- сформовані елементарні математичні уявлення, цілісна картина світу;
- сформована компетентна поведінка в різних життєвих ситуаціях;
- сформована культура мовлення та спілкування;
- засвоєні навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях;
- сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати;
- сформовані організаційні вміння: уміє організувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, доводить роботу до кінця, вмie працювати з посібниками;
- сформований креативний підхід до створення конструкцій, уміння здобувати знання в сучасному потоці інформації;

- розвинена творча уява, вміння мислити креативно, експериментувати, розмірковувати, висловлювати й обґрунтовувати власні судження; вмінн планувати свою діяльність;
- сформовані основи медіаграмотності та практичні навички ефективної та безпечної взаємодії з медіа;
- розвинене логічне, критичне, творче мислення;
- спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі школяра.